

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА”

бул. „Мария Луиза” №110, София 1233
тел.: (+359 2) 932 6007
факс: (+359 2) 932 2030

www.rail-infra.bg
ldavidova@rail-infra.bg

ОДОБРЯВАМ:
Милчо Ламбрев,
Генерален директор

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА
на ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
„НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА”
в сила от 01.01.2016 г.

Правен статут

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура” (ДП „НКЖИ“ или „Компанията”) е създадена в България в съответствие с изискванията на Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 г. и е регистрирана с решение на Софийския градски съд №1 от 15 януари 2002 г., вписана в регистъра II под №948, том 18, стр.32 по ф.д. №23/2002 г. Седалището и адресът на управление на Компанията е: Република България, гр. София, община Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

Компанията е създадена при преобразуване на Национална компания „БДЖ” (НК „БДЖ”) чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 година. ДП „НКЖИ“ е правоприменик на отделените активи и пасиви от НК „БДЖ” в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 година. Едноличен собственик на капитала на Компанията е Българската държава чрез Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Органи на управление на Компанията са: Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Управителен съвет и Генерален директор.

Считано от 01.01.2013 г. Компанията има нова структура на административно-стопанските териториално обособени звена: Управления на движение на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена, Железопътни секции (ЖПС) – 4 звена в София, Враца, Горна Оряховица и Пловдив, Поделение „Електроразпределение” (ЕРП), Поделение „Сигнализация и телекомуникации” (СиТ) и Център за професионална квалификация (ЦПК).

ДП „НКЖИ“ осигурява използването на железопътната инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия и управлява влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност. За целта Компанията извършва дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура; приема всички заявки за превоз от превозвачите и разработва графика за движение на влаковете, съгласувано с превозвачите, а за пътническите превози – и с общините. Компанията събира инфраструктурни такси в размер, определен от Министерския съвет по предложение на Министъра на транспорта,

информационните технологии и съобщенията. Компанията оказва на железопътните превозвачи допълнителни и съпътстващи услуги, съгласно Приложение към чл.7, ал.1 и чл.17, ал.2 от наредба №41 за достъп и използване на железопътна инфраструктура.

На основание лиценз за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт №Л-327-19, издаден от ДКЕВР на 17.05.2010 година, от 01.01.2013 година Поделение „Електроразпределение“ (ЕРП) започва да извършва разпределение на тягова ел. енергия на жп превозвачи.

Компанията има дъщерно дружество „ТРЕН“ ЕООД, регистрирано с Решение на СГС по ф.д. №8353/2007 г. с капитал 5 000 лева. Предмет на дейност на „ТРЕН“ ЕООД е търговия с електрическа енергия, след предоставянето на лиценз от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (допълнено с Решение №2 от 22 октомври 2007 г. на СГС), икономическо и финансово обслужване на трети лица, маркетингова дейност, търговска реализация на разрешени със закон стоки в страната и чужбина, покупка на стоки и други вещи с цел препродажба в първоначален, преработен или обработен вид, предприемачество, инженеринг, търговско представителство и посредничество, складови стоки, лизинг, сделки с недвижими имоти, извършване на сделки и услуги, незабранени със закон в страната и чужбина, следиторски и превозни сделки, външноикономическа и външнотърговска дейност, съответстващи на българското законодателство и международни договорни изисквания, както и дейност и услуги, незабранени със закон.

Съответствие

ДП „НКЖИ“ изготвя финансовите си отчети в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

ДП „НКЖИ“ изготвя финансови отчети (месечни и годишни) в хиляди лева. Като база за изготвяне се използва историческата стойност, освен в случаите, в които е модифицирана от преоценката на различните групи дълготрайни активи, финансови инструменти и др.

Компанията извършва своята дейност в съответствие с българското законодателство.

За текущото счетоводно отчитане Компанията прилага индивидуален сметкоплан, наричан „Единен вътрешен сметкоплан“, който е неразделна част от счетоводната политика.

Счетоводните политики са последователно прилагани от Компанията и са в съответствие с тези, използвани през предходната година.

Компанията е избрала за последващо отчитане на групи активи модел на преоценка. Към 01.01.2005 г. е извършена преоценка на имоти, машини и съоръжения на Компанията от лицензиран оценител по справедлива стойност. Използвани са следните методи за оценка: за земи и сгради – пазарна оценка, която е коригирана с пазарни множители, предвид специфичното им предназначение и факта, че имотите на Компанията са публична държавна собственост; за съоръжения и машини – метода на амортизирана възстановима стойност. На всеки оценен актив са определени нов полезен живот, както и остатъчна стойност, където има такава. Ефектът от преоценката е представен в преоценъчния резерв на Компанията.

Към 01.01.2012 г. е извършена последваща преоценка на имоти, машини и съоръжения на Компанията от лицензиран оценител по справедлива стойност.

Сравнителна информация

При корекция в представянето или рекласификацията на отделни пера във финансовите отчети за периода, сравнителните данни също се рекласифицират, за да се осигури сравнимост с текущия период.

Действащо предприятие

Финансовите отчети се изготвят при спазване на принципа на действащо предприятие. Валидността на предположението зависи от подкрепата от страна на едноличния собственик на Компанията - Правителството на Република България, проявление на която са подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции на заеми от международните финансови институции.

Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети на Компанията се представят в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Компанията приема да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет.

В счетоводния баланс се представят два сравнителни периода, когато Компанията:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
 - б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
 - в) прекласифицира позиции във финансовия отчет
- и това има съществен ефект върху информацията в счетоводния баланс към началото на предходния период.

Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Компанията. Контролът върху дъщерните предприятия на Компанията се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Компанията инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Компанията признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Компанията е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод.

Компанията признава дивидент от асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Компанията по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки, и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Приходи

Приходите включват приходи от инфраструктурни такси, продажба на материали и предоставяне на услуги.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Компанията.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Компанията, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

1. Инфраструктурни такси

Приходи от инфраструктурни такси се признават месечно, на база график на железопътното движение – заети железопътни линии, и влакове в движение на база отчет за движещите се и обслужени от железопътната инфраструктура влакове.

2. Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Приходи от разпределение на тягова ел. енергия на железопътни превозвачи се признават месечно, на база реално потребено количество ел. енергия от превозвачи, отчетено по електромери с протоколи по цена, определена от ДКЕВР и утвърдена с протокол на Управителния съвет на ДП „НКЖИ” №246 от 26.09.2012 година.

3. Предоставяне на услуги

Приходи от наеми и други се признават при тяхното възникване на база на линейния метод за периода на договора.

4. Продажба на материали

Продажбата на материали включва продажба на скрап. Приход се признава, когато Компанията е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материали. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалите без възражение.

Сумата на получената продажна цена съгласно договора за продажба на материали се разсрочва и се признава като приход за периода, в който се осъществи продажбата и се прехвърли собствеността. Този отсрочен приход се включва в счетоводния баланс на ред „Търговски и други задължения”.

5. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Компанията. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи”.

Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията включват земи, сгради, инфраструктура и съоръжения, необходими за текущата дейност на Компанията. Имоти, машини и съоръжения са тези активи на Компанията, които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

В имоти, машини и съоръжения са включени разходи за придобиване на нетекущи активи и предоставени аванси на изпълнители по договори за придобиване на нетекущи активи. Стойността на разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения включва стойността на материалите, на външните услуги, прекия труд и съответна част от общопроизводствените разходи.

Инфраструктурата и земята, върху която същата е разположена, са държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от имоти, машини, съоръжения и оборудване съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те са отчитат като отделни нетекущи активи.

За придобитите активи след 01.01.2008 година Компанията прилага стойностен праг на същественост - 700 лева.

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Компанията да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Последващото оценяване на земи, сгради и съоръжения се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив, останалият преоценен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Към 01.01.2012 г. е извършена преоценка на земи, сгради и съоръжения на Компанията от лицензиран независим оценител по справедлива стойност. Използвани са следните методи за оценка:

-методът на разходите, чрез който се измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката и изваждане на различните елементи на изхабяването му под формата на физическо износване и на функционално и икономическо обезценяване;

-методът на ликвидационната стойност за определяне на остатъчната стойност на активите;

-методът на пазарна оценка, която е коригирана с пазарни множители, предвид специфичното им предназначение и местоположение и факта, че имотите на Компанията са публична държавна собственост.

Амортизацията се признава в отчета за всеобхватния доход по линейния метод за периода на полезния живот на имотите, машините и съоръженията. Земята и разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират. Оцененият полезен живот е както следва:

• сгради	15 – 50 години
• съоръжения	10 – 30 години
• машини и оборудване	5 – 15 години
• транспортни средства	5 – 8 години
• стопански инвентар	3 – 7 години
• компютърен и комуникационен хардуер	3 години

Активите се амортизират от деня, следващ датата на въвеждане в употреба.

Материали, резервните части и материалите втора употреба, които се очаква да бъдат използвани повече от един отчетен период, се класифицират в рамките на имоти, машини и съоръжения и не се амортизират, докато не бъдат въведени в експлоатация.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Нематериални активи

Нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат

надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- софтуер 2 години
- други нематериални активи 7 години

За придобитите след 01.01.2008 година нематериални активи Компанията прилага стойностен праг на същественост - 700 лева.

Отчитане на лизинговите договори

Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в счетоводния баланс на Компанията и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Компанията и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за всеобхватния доход за съответния отчетен период.

Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Компанията дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това, някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Компанията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Компанията, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Компанията.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Компанията ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена.

Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

Инвестиционни имоти

Компанията отчита като инвестиционни имоти земи и/или сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Компанията, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Компанията да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Компанията отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на сградите.

Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Компанията стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив, Компанията ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката. Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Компанията. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу. Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за всеобхватния доход.

Компанията притежава финансови активи от следните категории:

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Компанията, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Компанията спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят на база на опита, в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за доходите/отчета за всеобхватния доход.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Компанията включват участие в размер на 5.6 % в ЗАД „Алианц България“. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби,

признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход, с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Компанията включват банкови заеми, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Държавата предоставя на Компанията средства като временна безлихвена финансова помощ, подлежаща на възстановяване, в качеството ѝ на бенефициент по Оперативна програма „Транспорт“ 2007 - 2013 г. за необходимите разплащания за приключване на железопътните проекти.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Задължения за дивиденди се признават, когато дивидентите са одобрени с решение на едноличния собственик.

Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че

условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на другите разходи за периода, в който възниква възстановяването.

Нетната реализуема стойност на материалите втора употреба се изчислява на базата на тяхната стойност на скрап.

Компанията определя разходите за материални запаси, като използва метода на конкретната идентификация на стойността на материалните запаси за значими резервни части и материали и по метода на средно претеглената стойност на ниво участък за другите материали.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

Данък върху доходите

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период. Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Компанията има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой, парични средства по банкови сметки, и краткосрочни депозити, които са лесно обрещаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Основен капитал и резерви

Основният капитал отразява балансовата стойност на имуществото към 30.11.2001 г. съгласно параграф 4 от ПЗР на Закона за железопътния транспорт, предоставено на Компанията като правоприменик на Национална компания „Български държавни железници“ и отнасящо се до железопътната инфраструктура.

Другите резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници“, съгласно Разделителен протокол към 31 декември 2001 г. Измененията в тях са свързани с нетекущи активи, получени от или върнати на едноличния собственик.

Преоценъчният резерв е формиран от разлики между балансовата и справедливата стойност на активи от имоти, машини и съоръжения към датата на преоценка.

Непокритата загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрита загуби от минали години.

Всички транзакции с едноличния собственик на Компанията се представят отделно в отчета за промените в собствения капитал.

Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Компанията отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Компанията дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Компанията внася фиксирани вноски в независими дружества. Компанията няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксирани вноски. Компанията плаща фиксирани вноски по държавни програми и пенсионни осигуровки във връзка с плановете с дефинирани вноски. Вноските по плановете се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното му възнаграждение. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Компанията.

Компанията начислява правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите десет години, дисконтирани към настоящия момент с

дългосрочен лихвен процент на безрискови държавни ценни книжа. Задължението се признава в счетоводния баланс и представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Компанията оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. За целта се използва кредитния метод на прогнозните единици. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, текучество на персонала и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Всички актюерски печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, се включват в отчета за всеобхватния доход. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, се включват в отчета за всеобхватния доход.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, се включват в счетоводния баланс в текущите пасиви по недисконтирана стойност, която Компанията очаква да изплати.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата и европейски фондове

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата, представляват субсидии и други различни форми на финансиране, отговарящи на определянето за правителствени дарения съгласно МСС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на държавни помощи“, предоставени от държавата, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни. Безвъзмездни средства, предоставени от международни институции, включват безвъзмездни средства, предоставени от Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионен фонд и други европейски фондове. Компанията отчита получените средства от европейски фондове за придобиване на нетекущи активи по проекти, включени в Оперативна програма „Транспорт“ и други програми.

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с разходна позиция, те се признават като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с нетекущи активи, те се представят като приходи за бъдещи периоди и се признават в отчета за всеобхватния доход като текущ приход систематично и рационално за срока на полезния живот на активите, за които са предоставени.

Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Компанията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на

изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават, само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Компанията е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нетно от сумата на възстановените разходи.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика:

Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Компанията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци.

При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Обезценка на финансови активи

Компанията използва корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др.

Консолидирани финансови отчети

От 2007 година Компанията изготвя консолидиран финансов отчет за група.

Консолидираният отчет на групата се изготвя в съответствие с МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети”, въз основа на Индивидуалния финансов отчет на Компанията майка ДП „НКЖИ“ и Индивидуалния финансов отчет на дъщерно дружество „ТРЕН” ЕООД, като се прилагат следните консолидационни процедури: Позициите на активите, пасивите, капитала, приходите и разходите се сумират ред по ред. Елиминира се сумата на инвестицията на дружеството майка в капитала на дъщерното дружество. Изцяло се елиминират вътрешногруповите салда и сделки, и произтичащите нереализирани печалби и загуби.

Инвестицията на групата в асоциирано предприятие се представя в Консолидирания отчет по метода на собствения капитал, в съответствие с МСС 27 и МСС 28.

Съгласувано с:

Красимира Михайлова,

Ръководител отдел „Финанси, счетоводство и контрол”

Лидия Давидова,

Главен счетоводител

